
Klimaendringer og helse

FRA FAGMILJØENE

GEIR RIISE

Geir Riise er lege og styreleder i Kompetansesenter for miljø og helse. Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

ANNE KRISTIN M. FELL

Anne Kristin M. Fell er overlege ved Avdeling for arbeidsmedisin, Sykehuset Telemark, Skien og førsteamanuensis ved Avdeling for samfunnsmedisin og global helse, Universitetet i Oslo. Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

MAREN ANNE RØED

maren@miljooghelse.no

Maren Anne Røed er daglig leder i Kompetansesenter for miljø og helse. Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

Klimaendringene krever at helsesektoren har bred miljømedisinsk kompetanse. Et nytt fagnotat foreslår styrking av miljømedisinen i Norge.

Miljømedisin er et stort fagfelt som favner flere spesialiteter. For samfunnsmedisin, allmennmedisin og arbeidsmedisin er miljømedisin definert som en del av faget. Tunge medisinske fagmiljøer globalt har slått alarm og krever økt oppmerksomhet om hvilke effekter klimaendringer og andre miljøfaktorer har på helse (1).

Det finnes fem arbeids- og miljømedisinske avdelinger i Norge, men ingen av disse har i dag mandat eller midler til å utrede pasienter eller grupper med miljømedisinske problemstillinger.

En gruppe bestående av arbeidsmedisinere fra alle avdelingene har sammen med Kompetansesenter for miljø og helse utarbeidet et fagnotat med forslag til en mulig organisering og styrking av miljømedisinen i Norge. Her foreslås utvidet mandat for avdelingene til utredning og oppfølging av pasienter. Et slikt tilbud har eksistert i Sverige i flere tiår. Den arbeids- og miljømedisinske avdelingen ved Sahlgrenska universitetssjukhuset utreder ca. 500 pasienter med miljømedisinske problemstillinger hvert år og har flere hundre utredninger av påvirkning fra klima og miljø på gruppenivå.

Kompetansesenter for miljø og helse

Kompetansesenter for miljø og helse er et regionalt initiativ fra Grenland i Telemark. Industriregionen har bygget historisk kompetanse innen forurensning, opprydding og miljøhelse. Kompetansesenteret bidrar som regional koblingsboks for tverrfaglig kompetanse innen helse, miljø og klima. Det foreligger en intensjonsavtale med samtlige arbeids- og miljømedisinske avdelinger i Norge. Vi ønsker å utarbeide en nasjonal plan for hvordan miljømedisinsk kompetanse kan bidra til å løse helseutfordringer som følge av klima- og miljøendringer.

Globale endringer fører med seg en ny grønn industri og næring. For å lykkes med den grønne omstillingen er fokus på helse en viktig faktor, på lik linje med økonomi og miljø. Under FNs klimakonferanse i Glasgow 2021, COP26, sluttet Norge seg til klimakonferansens helseprogram. Kompetansesenteret og de arbeids- og miljømedisinske avdelingene mener Norge bør ha høye ambisjoner for å lykkes med den globale grønne omstillingen. Det nasjonale miljømedisinske nettverket står klart til å bidra.

REFERENCES

1. Romanello M, McGushin A, Di Napoli C et al. The 2021 report of the Lancet Countdown on health and climate change: code red for a healthy future. Lancet 2021; 398: 1619–62. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 23. august 2022. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.0326
Mottatt 27.4.2022, første revisjon innsendt 27.5.2022, godkjent 6.7.2022.
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 28. mars 2026.